

1110**KONWENCJA**

o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym,

sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 25 lutego 1991 r. w Espoo została sporządzona Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym w następującym brzmieniu:

Przekład

KONWENCJA

**o ocenach oddziaływania na środowisko
w kontekście transgranicznym**

Strony niniejszej konwencji,

świadome zależności między działalnością gospodarczą i jej konsekwencjami dla środowiska,

potwierdzając potrzebę zapewnienia racjonalnego i zrównoważonego rozwoju środowiska,

zdecydowane rozstrzygać współpracę międzynarodową w ocenianiu oddziaływania na środowisko, szczególnie w kontekście transgranicznym,

pomne potrzeby i znaczenia rozwijania wybiegającej w przyszłość polityki oraz zapobiegania, łagodzenia i kontrolowania znaczących szkodliwych oddziaływań na środowisko w ogólności, a w kontekście transgranicznym w szczególności,

CONVENTION

**on environmental impact assessment
in a transboundary context**

The Parties to this Convention,

Aware of the interrelationship between economic activities and their environmental consequences,

Affirming the need to ensure environmentally sound and sustainable development,

Determined to enhance international cooperation in assessing environmental impact in particular in a transboundary context,

Mindful of the need and importance to develop anticipatory policies and of preventing, mitigating and monitoring significant adverse environmental impact in general and more specifically in a transboundary context,

powołując się na odpowiednie postanowienia Karty Narodów Zjednoczonych, Deklaracji Konferencji Sztokholmskiej w sprawie środowiska człowieka, Aktu końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE) i Dokumentów końcowych spotkań w Madrycie i Wiedniu przedstawicieli państw—uczestników KBWE,

wysoko oceniając działania państw mających na celu zapewnienie przez krajowe prawodawstwo i przepisy administracyjne oraz politykę kadrową tych państw wykonywania ocen oddziaływania na środowisko,

świadome potrzeby wyraźnego rozważania czynników ekologicznych we wczesnej fazie procesu podejmowania decyzji przez zastosowanie ocen oddziaływania na środowisko na wszystkich odpowiednich szczeblach administracji, jako niezbędnego środka poprawy jakości informacji przedstawianej decydentom, tak aby racjonalne decyzje dotyczące środowiska były podejmowane przy zwróceniu bacznej uwagi na minimalizowanie znaczących szkodliwych oddziaływań, zwłaszcza w kontekście transgranicznym,

pomne starań organizacji międzynarodowych w popieraniu stosowania ocen oddziaływania na środowisko, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, oraz biorąc pod uwagę prace w sprawie ocen oddziaływania na środowisko prowadzone pod auspicjami Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych, a w szczególności wyniki seminarium na temat ocen oddziaływania na środowisko (wrzesień 1987 r., Warszawa, Polska), jak również zwracając uwagę na cele i zasady ocen oddziaływania na środowisko przyjęte przez Radę Zarządzającą Programu Narodów Zjednoczonych do spraw Ochrony Środowiska i Deklarację ministrów o zrównoważonym rozwoju (maj 1990 r., Bergen, Norwegia),

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszej konwencji:

- (i) „Strony” oznaczają, jeżeli z tekstu nie wynika inaczej, Umawiające się Strony niniejszej konwencji;
- (ii) „Strona pochodzenia” oznacza Umawiającą się Stronę lub Strony niniejszej konwencji, pod których jurysdykcją planowana działalność ma mieć miejsce;
- (iii) „Strona narażona” oznacza Umawiającą się Stronę lub Strony niniejszej konwencji, które mogą być narażone na transgraniczne oddziaływanie planowanej działalności;
- (iv) „Strony zainteresowane” oznaczają Stronę pochodzenia i Stronę narażoną przy ocenie oddziaływania na środowisko stosownie do niniejszej konwencji;

Recalling the relevant provisions of the Charter of the United Nations, the Declaration of the Stockholm Conference on the Human Environment, the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE) and the Concluding Documents of the Madrid and Vienna Meetings of Representatives of the Participating States of the CSCE,

Commending the ongoing activities of States to ensure that, through their national legal and administrative provisions and their national policies, environmental impact assessment is carried out,

Conscious of the need to give explicit consideration to environmental factors at an early stage in the decisionmaking process by applying environmental impact assessment, at all appropriate administrative levels, as a necessary tool to improve the quality of information presented to decision makers so that environmentally sound decisions can be made paying careful attention to minimizing significant adverse impact, particularly in a transboundary context,

Mindful of the efforts of international organizations to promote the use of environmental impact assessment both at the national and international levels, and taking into account work on environmental impact assessment carried out under the auspices of the United Nations Economic Commission for Europe, in particular results achieved by the Seminar on Environmental Impact Assessment (September 1987, Warsaw, Poland) as well as noting the Goals and Principles on environmental impact assessment adopted by the Governing Council of the United Nations Environment Programme, and the Ministerial Declaration on Sustainable Development (May 1990, Bergen, Norway),

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Convention,

- (i) “Parties” means, unless the text otherwise indicates, the Contracting Parties to this Convention;
- (ii) “Party of origin” means the Contracting Party or Parties to this Convention under whose jurisdiction a proposed activity is envisaged to take place;
- (iii) “Affected Party” means the Contracting Party or Parties to this Convention likely to be affected by the transboundary impact of a proposed activity;
- (iv) “Concerned Parties” means the Party of origin and the affected Party of an environmental impact assessment pursuant to this Convention;

- (v) „planowana działalność” oznacza każdą działalność lub każdą większą zmianę działalności będącą przedmiotem decyzji właściwego organu, zgodnie z mającą zastosowanie procedurą krajową;
- (vi) „ocena oddziaływania na środowisko” oznacza krajową procedurę szacowania prawdopodobnego oddziaływania planowanej działalności na środowisko;
- (vii) „oddziaływanie” oznacza jakikolwiek skutek planowanej działalności dla środowiska z uwzględnieniem: zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, flory, fauny, gleby, powietrza, wody, klimatu, krajobrazu i pomników historii lub innych budowli albo wzajemnych oddziaływań między tymi czynnikami; obejmuje ono również skutki dla dziedzictwa kultury lub dla warunków społeczno-gospodarczych spowodowane zmianami tych czynników;
- (viii) „oddziaływanie transgraniczne” oznacza jakiekolwiek oddziaływanie, nie mające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony;
- (ix) „właściwy organ” oznacza organ lub organy państwowe wyznaczone przez Stronę jako odpowiedzialne za wykonanie zadań określonych w niniejszej konwencji i/lub organ lub organy, którym Strona powierzyła podejmowanie decyzji dotyczących planowanej działalności;
- (x) „opinia publiczna” oznacza jedną lub więcej osób fizycznych lub prawnych.
- (v) “Proposed activity” means any activity or any major change to an activity subject to a decision of a competent authority in accordance with an applicable national procedure;
- (vi) “Environmental impact assessment” means a national procedure for evaluating the likely impact of a proposed activity on the environment;
- (vii) “Impact” means any effect caused by a proposed activity on the environment including human health and safety, flora, fauna, soil, air, water, climate, landscape and historical monuments or other physical structures or the interaction among these factors; it also includes effects on cultural heritage or socioeconomic conditions resulting from alterations to those factors;
- (viii) “Transboundary impact” means any impact, not exclusively of a global nature, within an area under the jurisdiction of a Party caused by a proposed activity the physical origin of which is situated wholly or in part within the area under the jurisdiction of another Party;
- (ix) “Competent authority” means the national authority or authorities designated by a Party as responsible for performing the tasks covered by this Convention and/or the authority or authorities entrusted by a Party with decision-making powers regarding a proposed activity;
- (x) “The Public” means one or more natural or legal persons.

Artykuł 2

Postanowienia ogólne

1. Strony będą podejmować, indywidualnie lub wspólnie, wszelkie odpowiednie i skuteczne środki mające na celu zapobieganie, redukcję i kontrolowanie znaczącego szkodliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko wynikającego z planowanej działalności.

2. Każda ze Stron podejmuje niezbędne prawne, administracyjne lub inne działania w celu wprowadzenia postanowień niniejszej konwencji w życie, włącznie z ustanowieniem procedury ocen oddziaływania na środowisko w odniesieniu do planowanych działalności wymienionych w załączniku I, które mogą powodować znaczące szkodliwe oddziaływania transgraniczne, pozwalające na uwzględnienie opinii publicznej i przygotowanie dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko opisanej w załączniku II.

3. Strona pochodzenia zapewni, żeby zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko nastąpiło przed podjęciem decyzji o zatwierdzeniu lub podjęciu planowanej działalności wymienionej w załączniku I, która może spowodować znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne.

Article 2

General provisions

1. The Parties shall, either individually or jointly, take all appropriate and effective measures to prevent, reduce and control significant adverse transboundary environmental impact from proposed activities.

2. Each Party shall take the necessary legal, administrative or other measures to implement the provisions of this Convention, including, with respect to proposed activities listed in Appendix I that are likely to cause significant adverse transboundary impact, the establishment of an environmental impact assessment procedure that permits public participation and preparation of the environmental impact assessment documentation described in Appendix II.

3. The Party of origin shall ensure that in accordance with the provisions of this Convention an environmental impact assessment is undertaken prior to a decision to authorize or undertake a proposed activity listed in Appendix I that is likely to cause a significant adverse transboundary impact.

4. Strona pochodzenia zapewni, zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji, że Strony narażone będą powiadomione o każdej planowanej działalności wymienionej w załączniku I, która może spowodować znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne.

5. Zainteresowane Strony podejmą z inicjatywy którejkolwiek ze Stron rozmowy na temat tego, czy jedna lub więcej z planowanych działalności, nie wymienionych w załączniku I, powodują lub mogą powodować znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne i czy w związku z tym nie powinny być traktowane, jak gdyby były wymienione w załączniku. Jeżeli Strony tak właśnie uzgodnią, to te rodzaje działalności będą tak traktowane. Ogólne wytyczne dotyczące kryteriów określania znaczących szkodliwych oddziaływań są podane w załączniku III.

6. Strona pochodzenia zapewni, zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji, opinii publicznej na terenach, które mogą zostać narażone, możliwość udziału w stosownych procedurach ocen oddziaływania na środowisko w odniesieniu do planowanej działalności, a także zapewni, żeby możliwość udziału w tych procedurach, przewidziana dla opinii publicznej Strony narażonej, była taka sama, jak możliwość przewidziana dla opinii publicznej Strony pochodzenia.

7. Ocena oddziaływania na środowisko, jak wymaga tego niniejsza konwencja, będzie podjęta, jako wymagane minimum, na etapie projektowania planowanej działalności. Strony będą starać się stosować, we właściwym stopniu, zasady ocen oddziaływania na środowisko do polityki, planów i programów.

8. Postanowienia niniejszej konwencji nie ograniczają prawa Stron do stosowania krajowych przepisów, regulacji decyzji administracyjnych lub przyjętych praktyk prawnych w celu ochrony informacji, których dostarczenie mogłoby naruszać tajemnicę przemysłową i handlową lub bezpieczeństwo narodowe.

9. Postanowienia niniejszej konwencji nie ograniczają prawa poszczególnych Stron do stosowania na mocy odpowiedniego porozumienia dwustronnego lub wielostronnego surowszych środków niż przewidziano w niniejszej konwencji.

10. Postanowienia niniejszej konwencji nie naruszają jakichkolwiek zobowiązań Stron wynikających z prawa międzynarodowego w odniesieniu do przedsięwzięć mających lub mogących mieć oddziaływanie transgraniczne.

Artykuł 3

Powiadamianie

1. Dla planowanej działalności wynikającej z załącznika I, która może spowodować znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne, Strona pochodzenia, w celu zapewnienia odpowiednich i skutecznych konsultacji przewidzianych w artykule 5, powiadomi każdą Stronę, którą uzna za możliwą Stronę narażoną,

4. The Party of origin shall, consistent with the provisions of this Convention, ensure that affected Parties are notified of a proposed activity listed in Appendix I that is likely to cause a significant adverse transboundary impact.

5. Concerned Parties shall, at the initiative of any such Party, enter into discussions on whether one or more proposed activities not listed in Appendix I is or are likely to cause a significant adverse transboundary impact and thus should be treated as if it or they were so listed. Where those Parties so agree, the activity or activities shall be thus treated. General guidance for identifying criteria to determine significant adverse impact is set forth in Appendix III.

6. The Party of origin shall provide, in accordance with the provisions of this Convention, an opportunity to the public in the areas likely to be affected to participate in relevant environmental impact assessment procedures regarding proposed activities and shall ensure that the opportunity provided to the public of the affected Party is equivalent to that provided to the public of the Party of origin.

7. Environmental impact assessments as required by this Convention shall, as a minimum requirement, be undertaken at the project level of the proposed activity. To the extent appropriate, the Parties shall endeavour to apply the principles of environmental impact assessment to policies, plans and programmes.

8. The provisions of this Convention shall not affect the right of Parties to implement national laws, regulations, administrative provisions or accepted legal practices protecting information the supply of which would be prejudicial to industrial and commercial secrecy or national security.

9. The provisions of this Convention shall not affect the right of particular Parties to implement, by bilateral or multilateral agreement where appropriate, more stringent measures than those of this Convention.

10. The provisions of this Convention shall not prejudice any obligations of the Parties under international law with regard to activities having or likely to have a transboundary impact.

Article 3

Notification

1. For a proposed activity listed in Appendix I that is likely to cause a significant adverse transboundary impact, the Party of origin shall, for the purposes of ensuring adequate and effective consultations under Article 5, notify any Party which it considers may be an affected Party as early as possible and no later than

jak najwcześniej i nie później niż poinformuje własną opinię publiczną o proponowanej działalności.

2. Powiadomienie to będzie zawierało między innymi:

- (a) informację o planowanej działalności, zawierającą każdą dostępną informację o jej możliwym oddziaływaniu transgranicznym;
- (b) charakter możliwej decyzji; oraz
- (c) wskazanie rozsądnego terminu, w którym będzie można wymagać, zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, odpowiedzi, biorąc pod uwagę charakter planowanej działalności; powiadomienie może zawierać informacje podane w ustępie 5 niniejszego artykułu.

3. Strona narażona powinna odpowiedzieć Stronie pochodzenia w terminie podanym w powiadomieniu, potwierdzając odbiór powiadomienia, i powinna oznajmić, czy zamierza uczestniczyć w procedurze oceny oddziaływania na środowisko.

4. Jeżeli Strona narażona oznajmi, że nie zamierza uczestniczyć w procedurze oceny oddziaływania na środowisko lub jeśli nie udzieli odpowiedzi w terminie podanym w powiadomieniu, to postanowienia ustępów 5, 6, 7 i 8 niniejszego artykułu i artykułów od 4 do 7 nie będą miały zastosowania. W takich okolicznościach prawo Strony pochodzenia do postanowienia, czy wykonać ocenę oddziaływania na środowisko na podstawie prawa krajowego i praktyki, nie może być podważone.

5. Strona pochodzenia, po otrzymaniu odpowiedzi Strony narażonej wykazującej wolę uczestniczenia w procedurze oceny oddziaływania na środowisko, powinna, jeżeli tego jeszcze nie zrobiła, przekazać Stronie narażonej:

- (a) stosowną informację dotyczącą procedury oceny oddziaływania na środowisko wraz z podaniem terminarza przekazywania uwag oraz
- (b) stosowną informację o planowanej działalności i jej możliwym znaczącym szkodliwym oddziaływaniu transgranicznym.

6. Strona narażona, na wniosek Strony pochodzenia, powinna zapewnić tej ostatniej realną do uzyskania informację odnoszącą się do potencjalnie narażonego środowiska pod jurysdykcją Strony narażonej, jeśli taka informacja jest konieczna do przygotowania dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko. Informacja powinna być niezwłocznie dostarczona i, jeśli to stosowne, za pośrednictwem wspólnego organu, jeżeli taki istnieje.

7. Jeżeli Strona uważa, że jej środowisko może być narażone na znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne w wyniku planowanej działalności, wymienionej w załączniku I, i jeżeli nie była powiadomiona zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, to Strony za-

when informing its own public about that proposed activity.

2. This notification shall contain, *inter alia*:

- (a) Information on the proposed activity, including any available information on its possible transboundary impact;
- (b) The nature of the possible decision; and
- (c) An indication of a reasonable time within which a response under paragraph 3 of this Article is required, taking into account the nature of the proposed activity; and may include the information set out in paragraph 5 of this Article.

3. The affected Party shall respond to the Party of origin within the time specified in the notification, acknowledging receipt of the notification, and shall indicate whether it intends to participate in the environmental impact assessment procedure.

4. If the affected Party indicates that it does not intend to participate in the environmental impact assessment procedure, or if it does not respond within the time specified in the notification, the provisions in paragraphs 5, 6, 7 and 8 of this Article and in Articles 4 to 7 will not apply. In such circumstances the right of a Party of origin to determine whether to carry out an environmental impact assessment on the basis of its national law and practice is not prejudiced.

5. Upon receipt of a response from the affected Party indicating its desire to participate in the environmental impact assessment procedure, the Party of origin shall, if it has not already done so, provide to the affected Party:

- (a) Relevant information regarding the environmental impact assessment procedure, including an indication of the time schedule for transmittal of comments; and
- (b) Relevant information on the proposed activity and its possible significant adverse transboundary impact.

6. An affected Party shall, at the request of the Party of origin, provide the latter with reasonably obtainable information relating to the potentially affected environment under the jurisdiction of the affected Party, where such information is necessary for the preparation of the environmental impact assessment documentation. The information shall be furnished promptly and, as appropriate, through a joint body where one exists.

7. When a Party considers that it would be affected by a significant adverse transboundary impact of a proposed activity listed in Appendix I, and when no notification has taken place in accordance with paragraph 1 of this Article, the concerned Parties shall, at

interesowane na wniosek Strony narażonej wymienia wystarczające informacje w celu przedyskutowania, czy istnieje prawdopodobieństwo znaczącego szkodliwego oddziaływania transgranicznego. Jeżeli Strony uzgodnią, że znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne jest prawdopodobne, to będą odpowiednio stosowane postanowienia niniejszej konwencji. Jeżeli Strony nie uzgodnią, czy znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne jest prawdopodobne, to którakolwiek ze Stron może przedstawić tę kwestię komisji dochodzeniowej, zgodnie z postanowieniami załącznika IV, w celu uzyskania opinii, czy znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne jest prawdopodobne, chyba że Strony uzgodnią inny sposób rozstrzygnięcia tej kwestii.

8. Strony zainteresowane zapewnią, aby opinia publiczna Strony narażonej na terenach, które mogą być narażone, została poinformowana o planowanej działalności i aby miała możliwość wyrażenia swoich uwag lub zastrzeżeń do planowanej działalności oraz aby miała możliwość przekazania tych uwag lub zastrzeżeń właściwemu organowi Strony pochodzenia albo bezpośrednio, albo, jeśli to stosowne, za pośrednictwem Strony pochodzenia.

Artykuł 4

Przygotowanie dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko

1. Dokumentacja oceny oddziaływania na środowisko, która ma być przedstawiona właściwemu organowi Strony pochodzenia, powinna zawierać co najmniej informacje wymienione w załączniku II.

2. Strona pochodzenia powinna dostarczyć Stronie narażonej, jeśli to stosowne, za pośrednictwem wspólnego organu, jeżeli taki istnieje, dokumentację oceny oddziaływania na środowisko. Strony zainteresowane zadbać o przekazanie tej dokumentacji organom i opinii publicznej Strony narażonej na terenach, które mogą być narażone, i o przedłożenie uwag właściwemu organowi Strony pochodzenia bądź bezpośrednio do tego organu, bądź też, jeśli to stosowne, za pośrednictwem Strony pochodzenia, w rozsądnym terminie, zanim ostateczna decyzja w sprawie planowanej działalności zostanie podjęta.

Artykuł 5

Konsultacje na podstawie dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko

Strona pochodzenia powinna po ukończeniu dokumentacji oceny oddziaływania na środowisko rozpocząć, bez zbędnej zwłoki, konsultacje ze Stroną narażoną, dotyczące m.in. potencjalnego oddziaływania transgranicznego planowanej działalności i środków redukcji lub eliminacji tego oddziaływania. Konsultacje mogą odnosić się do:

- (a) możliwych wariantów planowanej działalności, łącznie z wariantem jej zaniechania, i możliwych środków łagodzenia znaczącego szkodliwego od-

the request of the affected Party, exchange sufficient information for the purposes of holding discussions on whether there is likely to be a significant adverse transboundary impact. If those Parties agree that there is likely to be a significant adverse transboundary impact, the provisions of this Convention shall apply accordingly. If those Parties cannot agree whether there is likely to be a significant adverse transboundary impact, any such Party may submit that question to an inquiry commission in accordance with the provisions of Appendix IV to advise on the likelihood of significant adverse transboundary impact, unless they agree on another method of settling this question.

8. The concerned Parties shall ensure that the public of the affected Party in the areas likely to be affected be informed of, and be provided with possibilities for making comments or objections on, the proposed activity, and for the transmittal of these comments or objections to the competent authority of the Party of origin, either directly to this authority or, where appropriate, through the Party of origin.

Article 4

Preparation of the environmental impact assessment documentation

1. The environmental impact assessment documentation to be submitted to the competent authority of the Party of origin shall contain, as a minimum, the information described in Appendix II.

2. The Party of origin shall furnish the affected Party, as appropriate through a joint body where one exists, with the environmental impact assessment documentation. The concerned Parties shall arrange for distribution of the documentation to the authorities and the public of the affected Party in the areas likely to be affected and for the submission of comments to the competent authority of the Party of origin, either directly to this authority or, where appropriate, through the Party of origin within a reasonable time before the final decision is taken on the proposed activity.

Article 5

Consultations on the basis of the environmental impact assessment documentation

The Party of origin shall, after completion of the environmental impact assessment documentation, without undue delay enter into consultations with the affected Party concerning, *inter alia*, the potential transboundary impact of the proposed activity and measures to reduce or eliminate its impact. Consultations may relate to:

- (a) Possible alternatives to the proposed activity, including the no-action alternative and possible measures to mitigate significant adverse transbound-

działywania transgranicznego oraz monitorowania na koszt Strony pochodzenia skutków zastosowania takich środków;

(b) innych form możliwej wzajemnej pomocy w redukowaniu jakiegokolwiek znaczącego szkodliwego oddziaływania transgranicznego planowanej działalności oraz

(c) wszelkich innych właściwych spraw związanych z planowaną działalnością.

Na początku takich konsultacji Strony uzgodnią rozsądne ramy czasowe dla okresu konsultacji. Wszelkie takie konsultacje mogą być prowadzone za pośrednictwem odpowiedniego wspólnego organu, jeżeli taki istnieje.

Artykuł 6

Decyzja końcowa

1. Strony zapewnią, aby w decyzji końcowej dotyczącej planowanej działalności zostały uwzględnione wyniki oceny oddziaływania na środowisko, łącznie z dokumentacją oceny oddziaływania na środowisko, jak również uwagi o ocenie otrzymane zgodnie z artykułem 3 ustęp 8 i artykułem 4 ustęp 2 oraz wyniki konsultacji, o których mowa w artykule 5.

2. Strona pochodzenia powinna dostarczyć Stronie narażonej decyzję końcową dotyczącą planowanej działalności z uzasadnieniem i argumentacją leżącą u jej podstaw.

3. Jeśli — zanim rozpocznie się planowana działalność — udostępniona zostanie Stronie zainteresowanej dodatkowa informacja o znaczącym oddziaływaniu transgranicznym tej działalności, która ta informacja nie była dostępna w czasie podejmowania decyzji w sprawie tej działalności, a która mogłaby istotnie wpłynąć na decyzję, to Strona ta powinna natychmiast zawiadomić o tym inną zainteresowaną Stronę lub Strony. Jeśli jedna ze Stron zainteresowanych wystąpi z takim wnioskiem, należy podjąć konsultacje nad potrzebą zmiany takiej decyzji.

Artykuł 7

Analiza porealizacyjna

1. Strony zainteresowane, na prośbę którejkolwiek ze Stron, postanowią, czy i w jakim zakresie powinna być przeprowadzona analiza porealizacyjna, biorąc pod uwagę prawdopodobne znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne działalności, której ocena oddziaływania na środowisko została podjęta zgodnie z niniejszą konwencją. Jakakolwiek przedsięwzięta analiza porealizacyjna powinna przede wszystkim obejmować nadzór nad działalnością jakiegokolwiek jej szkodliwego oddziaływania transgranicznego. Taki nadzór i ustalenie mogą być podjęte w celu osiągnięcia celów wymienionych w załączniku V.

dary impact and to monitor the effects of such measures at the expense of the Party of origin;

(b) Other forms of possible mutual assistance in reducing any significant adverse transboundary impact of the proposed activity; and

(c) Any other appropriate matters relating to the proposed activity.

The Parties shall agree, at the commencement of such consultations, on a reasonable time-frame for the duration of the consultation period. Any such consultations may be conducted through an appropriate joint body, where one exists.

Article 6

Final decision

1. The Parties shall ensure that, in the final decision on the proposed activity, due account is taken of the outcome of the environmental impact assessment, including the environmental impact assessment documentation, as well as the comments thereon received pursuant to Article 3, paragraph 8 and Article 4, paragraph 2, and the outcome of the consultations as referred to in Article 5.

2. The Party of origin shall provide to the affected Party the final decision on the proposed activity along with the reasons and considerations on which it was based.

3. If additional information on the significant transboundary impact of a proposed activity, which was not available at the time a decision was made with respect to that activity and which could have materially affected the decision, becomes available to a concerned Party before work on that activity commences, that Party shall immediately inform the other concerned Party or Parties. If one of the concerned Parties so requests, consultations shall be held as to whether the decision needs to be revised.

Article 7

Post-project analysis

1. The concerned Parties, at the request of any such Party, shall determine whether, and if so to what extent, a post-project analysis shall be carried out, taking into account the likely significant adverse transboundary impact of the activity for which an environmental impact assessment has been undertaken pursuant to this Convention. Any post-project analysis undertaken shall include, in particular, the surveillance of the activity and the determination of any adverse transboundary impact. Such surveillance and determination may be undertaken with a view to achieving the objectives listed in Appendix V.

2. Gdy w wyniku analizy porealizacyjnej Strona pochodzenia lub Strona narażona uzyska rozsądne podstawy, aby przypuszczać, że występuje prawdopodobieństwo znaczącego szkodliwego oddziaływania transgranicznego lub ujawnione zostaną czynniki, które mogą spowodować takie oddziaływanie, to powinna natychmiast poinformować o tym drugą Stronę. Strony zainteresowane przeprowadzą wówczas konsultacje co do koniecznych działań w celu zredukowania lub wyeliminowania tego oddziaływania.

Artykuł 8

Współpraca dwustronna i wielostronna

W celu wprowadzenia w życie zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji Strony mogą dalej stosować istniejące lub zawierać nowe umowy dwustronne, wielostronne lub inne porozumienia. Umowy takie lub inne porozumienia mogą opierać się na elementach wymienionych w załączniku VI.

Artykuł 9

Programy badawcze

Strony zwrócą szczególną uwagę na podjęcie lub zintensyfikowanie specjalnych programów badawczych, mających na celu:

- (a) ulepszenie istniejących jakościowych i ilościowych metod oceny oddziaływania planowanej działalności;
- (b) osiągnięcie lepszego zrozumienia zależności przyczynowo-skutkowych i ich roli w zintegrowanym gospodarowaniu środowiskiem;
- (c) analizowanie i monitorowanie skutecznego wprowadzenia w życie decyzji dotyczących planowanej działalności w celu minimalizowania oddziaływania lub jego powstrzymania;
- (d) opracowanie metod stymulujących twórcze podejścia przy poszukiwaniu racjonalnych dla środowiska wariantów planowanej działalności, struktur produkcji i konsumpcji;
- (e) opracowanie metodologii dla zastosowania zasad oceny oddziaływania na środowisko w skali makroekonomicznej.

Strony powinny wymieniać między sobą wyniki wymienionych powyżej programów.

Artykuł 10

Status załączników

Załączniki do niniejszej konwencji stanowią jej integralną część.

Artykuł 11

Spotkania Stron

1. Strony będą się spotykać, jeśli to możliwe, przy okazji corocznych sesji Starszych Doradców Rządu-

2. When, as a result of post-project analysis, the Party of origin or the affected Party has reasonable grounds for concluding that there is a significant adverse transboundary impact or factors have been discovered which may result in such an impact, it shall immediately inform the other Party. The concerned Parties shall then consult on necessary measures to reduce or eliminate the impact.

Article 8

Bilateral and multilateral cooperation

The Parties may continue existing or enter into new bilateral or multilateral agreements or other arrangements in order to implement their obligations under this Convention. Such agreements or other arrangements may be based on the elements listed in Appendix VI.

Article 9

Research programmes

The Parties shall give special consideration to the setting up, or intensification of, specific research programmes aimed at:

- (a) Improving existing qualitative and quantitative methods for assessing the impacts of proposed activities;
- (b) Achieving a better understanding of cause-effect relationships and their role in integrated environmental management;
- (c) Analysing and monitoring the efficient implementation of decisions on proposed activities with the intention of minimizing or preventing impacts;
- (d) Developing methods to stimulate creative approaches in the search for environmentally sound alternatives to proposed activities, production and consumption patterns;
- (e) Developing methodologies for the application of the principles of environmental impact assessment at the macroeconomic level.

The results of the programmes listed above shall be exchanged by the Parties.

Article 10

Status of the Appendices

The Appendices attached to this Convention form an integral part of the Convention.

Article 11

Meeting of Parties

1. The Parties shall meet, so far as possible, in connection with the annual sessions of the Senior Advi-

wych EKG ds. Środowiska i Zasobów Wodnych. Pierwsze spotkanie Stron będzie zwołane nie później niż rok po dacie wejścia w życie niniejszej konwencji. Później spotkania Stron powinny odbywać się w takich terminach, które zostaną uznane przez spotkanie Stron za konieczne lub na pisemny wniosek którejkolwiek ze Stron, pod warunkiem że uzyska on poparcie przynajmniej jednej trzeciej Stron w ciągu sześciu miesięcy od powiadomienia Stron o tym wniosku przez Sekretariat.

2. Strony będą w sposób ciągły dokonywać przeglądów wykonywania postanowień niniejszej konwencji i mając to na uwadze:

- (a) będą dokonywać przeglądów polityki i podejścia metodologicznego do ocen oddziaływania na środowisko stosowanych przez Strony w celu dalszego doskonalenia procedur ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym;
- (b) będą wymieniać informacje dotyczące doświadczeń zdobytych przy zawieraniu i wykonywaniu umów dwustronnych i wielostronnych lub innych porozumień dotyczących stosowania ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w których uczestniczy jedna lub więcej Stron;
- (c) będą poszukiwać, jeśli to stosowne, usług kompetentnych organów międzynarodowych i komitetów naukowych w zakresie metodologii i technik związanych z osiągnięciem celów niniejszej konwencji;
- (d) rozważą na swoim pierwszym spotkaniu i przyjmą jednomyślnie zasady procedury dla swoich spotkań;
- (e) rozważą i, jeśli to konieczne, przyjmą propozycje poprawek do niniejszej konwencji;
- (f) rozważą i podejmą wszelkie dodatkowe działania, które mogą być niezbędne do osiągnięcia celów niniejszej konwencji.

Artykuł 12

Prawo głosu

1. Każda ze Stron niniejszej konwencji ma prawo do jednego głosu.

2. Regionalne organizacje integracji gospodarczej, jako wyjątek od postanowienia ustępu 1 niniejszego artykułu, korzystają ze swego prawa głosu w sprawach, które wchodzą w zakres ich kompetencji, dysponując liczbą głosów równą liczbie ich państw członkowskich będących Stronami niniejszej konwencji. Organizacje, o których mowa, nie dysponują prawem głosu, jeśli ich państwa członkowskie korzystają z przyśługującego im prawa i na odwrót.

Artykuł 13

Sekretariat

Sekretarz Wykonawczy Europejskiej Komisji Gospodarczej pełni następujące funkcje sekretariatu:

sers to ECE Governments on Environmental and Water Problems. The first meeting of the Parties shall be convened not later than one year after the date of the entry into force of this Convention. Thereafter, meetings of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by a meeting of the Parties, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

2. The Parties shall keep under continuous review the implementation of this Convention, and, with this purpose in mind, shall:

- (a) Review the policies and methodological approaches to environmental impact assessment by the Parties with a view to further improving environmental impact assessment procedures in a transboundary context;
- (b) Exchange information regarding experience gained in concluding and implementing bilateral and multilateral agreements or other arrangements regarding the use of environmental impact assessment in a transboundary context to which one or more of the Parties are party;
- (c) Seek, where appropriate, the services of competent international bodies and scientific committees in methodological and technical aspects pertinent to the achievement of the purposes of this Convention;
- (d) At their first meeting, consider and by consensus adopt rules of procedure for their meetings;
- (e) Consider and, where necessary, adopt proposals for amendments to this Convention;
- (f) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the purposes of this Convention.

Article 12

Right to vote

1. Each Party to this Convention shall have one vote.

2. Except as provided for in paragraph 1 of this Article, regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 13

Secretariat

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions:

- (a) zwołuje i przygotowuje spotkania stron,
- (b) przekazuje stronom sprawozdania i inne informacje otrzymywane zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji,
- (c) wykonuje inne funkcje, które mogą wynikać z postanowień niniejszej konwencji lub które mogą być mu powierzone przez Strony.

- (a) The convening and preparing of meetings of the Parties;
- (b) The transmission of reports and other information received in accordance with the provisions of this Convention to the Parties; and
- (c) The performance of other functions as may be provided for in this Convention or as may be determined by the Parties.

Artykuł 14

Poprawki do konwencji

1. Każda ze Stron może proponować poprawki do niniejszej konwencji.

2. Proponowane poprawki powinny być przedłożone w formie pisemnej do sekretariatu, który przekaże je wszystkim Stronom. Proponowane poprawki będą przedmiotem dyskusji na najbliższym spotkaniu Stron, pod warunkiem że sekretariat prześle je Stronom co najmniej na dziewięćdziesiąt dni przed terminem tego spotkania.

3. Strony poczynią wszelkie starania w celu osiągnięcia jednomyślności przy podejmowaniu każdej proponowanej poprawki do niniejszej konwencji. Jeśli jednak wyczerpane zostaną wszystkie możliwości osiągnięcia jednomyślności i nie osiągnie się zgodnego stanowiska, to w ostateczności poprawka może być przyjęta w głosowaniu większością trzech czwartych głosów Stron obecnych i głosujących na spotkaniu.

4. Poprawki do niniejszej konwencji, przyjęte zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, przedłożone zostaną przez depozytariusza wszystkim Stronom do ratyfikacji, zatwierdzenia lub przyjęcia. Poprawki wejdą w życie dla Stron, które je ratyfikowały, zatwierdziły lub przyjęły, dziewięćdziesiątego dnia od dnia otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o ich ratyfikacji, zatwierdzeniu lub przyjęciu co najmniej przez trzy czwarte tych Stron. W stosunku do każdej innej Strony poprawki wchodzi w życie dziewięćdziesiątego dnia po złożeniu przez Stronę dokumentu ratyfikacji, zatwierdzenia lub przyjęcia poprawek.

5. Dla celów niniejszego artykułu pojęcie „Strony obecne i głosujące” oznacza Strony obecne i oddające głos „za” lub „przeciw”.

6. Procedura głosowania przedstawiona w ustępie 3 niniejszego artykułu nie może stanowić precedensu dla przyszłych porozumień negocjowanych w ramach Europejskiej Komisji Gospodarczej.

Artykuł 15

Rozstrzyganie sporów

1. W razie powstania sporu między dwiema lub więcej Stronami, dotyczącego interpretacji lub stosowania niniejszej konwencji, Strony będą poszukiwały

Article 14

Amendments to the Convention

1. Any party may propose amendments to this Convention.

2. Proposed amendments shall be submitted in writing to the secretariat, which shall communicate them to all Parties. The proposed amendments shall be discussed at the next meeting of the Parties, provided these proposals have been circulated by the secretariat to the Parties at least ninety days in advance.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting.

4. Amendments to this Convention adopted in accordance with paragraph 3 of this Article shall be submitted by the Depositary to all Parties for ratification, approval or acceptance. They shall enter into force for Parties having ratified, approved or accepted them on the ninetieth day after the receipt by the Depositary of notification of their ratification, approval or acceptance by at least three-fourths of these Parties. Thereafter they shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, approval or acceptance of the amendments.

5. For the purpose of this Article, “Parties present and voting” means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

6. The voting procedure set forth in paragraph 3 of this Article is not intended to constitute a precedent for future agreements negotiated within the Economic Commission for Europe.

Article 15

Settlement of Disputes

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application of this Convention, they shall seek a solution by negotiation or by any

rozwiązania w drodze negocjacji lub przy zastosowaniu jakiegokolwiek innego sposobu rozstrzygnięcia sporów możliwego do przyjęcia przez Strony pozostające w sporze.

2. Przy podpisywaniu ratyfikacji, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu do niniejszej konwencji albo kiedykolwiek później Strona może oświadczyć w formie pisemnej wobec depozytariusza, że odnośnie do sporu, który nie został rozstrzygnięty zgodnie z postanowieniem ustępu 1 niniejszego artykułu, przyjmie jeden lub obydwa z następujących sposobów rozstrzygnięcia sporów jako obowiązujący w stosunku do każdej ze Stron przyjmujących takie samo zobowiązanie:

- (a) przekazanie sporu do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości;
- (b) arbitraż zgodnie z procedurą określoną w załączniku VII.

3. Jeżeli uczestniczące w sporze Strony przyjęły obydwa sposoby rozstrzygnięcia sporu, o których mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu, to spór może być przekazany wyłącznie do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

Artykuł 16

Podpisanie

Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisania w Espoo (Finlandia) od dnia 25 lutego do dnia 1 marca 1991 r., a następnie w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku do dnia 2 września 1991 r., dla państw członkowskich Europejskiej Komisji Gospodarczej oraz państw posiadających status doradczy Europejskiej Komisji Gospodarczej, stosownie do ustępu 8 rezolucji Rady Gospodarczej i Społecznej nr 36 (IV) z dnia 28 marca 1947 r., oraz dla regionalnych organizacji integracji gospodarczej utworzonych przez suwerenne państwa członkowskie Europejskiej Komisji Gospodarczej, którym to organizacjom ich państwa członkowskie przekazały kompetencje w sprawach uregulowanych przez niniejszą konwencję, w tym kompetencje do zawierania umów międzynarodowych w sprawach objętych niniejszą konwencją.

Artykuł 17

Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie i przystąpienie

1. Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez państwa—sygnatariuszy i regionalne organizacje integracji europejskiej.

2. Niniejsza konwencja będzie otwarta do przystąpienia dla państw i organizacji, o których mowa w artykule 16, od dnia 3 września 1991 r.

3. Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia będą złożone Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, który będzie pełnił funkcję depozytariusza.

other method of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party may declare in writing to the Depositary that for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

- (a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;
- (b) Arbitration in accordance with the procedure set out in Appendix VII.

3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph 2 of this Article, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties agree otherwise.

Article 16

Signature

This Convention shall be open for signature at Espoo (Finland) from 25 February to 1 March 1991 and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 2 September 1991 by States members of the Economic Commission for Europe as well as States having consultative status with the Economic Commission for Europe pursuant to paragraph 8 of the Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the Economic Commission for Europe to which their member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 17

Ratification, acceptance, approval and accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States and regional economic integration organizations.

2. This Convention shall be open for accession as from 3 September 1991 by the States and organizations referred to in Article 16.

3. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall perform the functions of Depositary.

4. Każda organizacja, o której mowa w artykule 16, stającą się Stroną niniejszej konwencji, a której żadne z jej państw członkowskich nie jest Stroną niniejszej konwencji, będzie związana wszystkimi zobowiązaniami wynikającymi z niniejszej konwencji. W przypadku takich organizacji, gdy jedno lub więcej państw członkowskich jest Stroną konwencji, organizacja taka i jej państwa członkowskie zdecydują o podziale odpowiedzialności związanej z wypełnieniem zobowiązań wynikających z niniejszej konwencji. W takich przypadkach organizacja i jej państwa członkowskie nie korzystają jednocześnie z uprawnień wynikających z niniejszej konwencji.

5. Regionalne organizacje integracji gospodarczej, o których mowa w artykule 16, zadeklarują w swoich dokumentach ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zakres swoich kompetencji w odniesieniu do spraw uregulowanych przez niniejszą konwencję. Organizacje te poinformują także depozytariusza o wszelkich istotnych zmianach zakresu swoich kompetencji.

Artykuł 18

Wejście w życie

1. Niniejsza konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia następującego po dniu złożenia szesnastego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

2. Dla celów określonych w ustępie 1 niniejszego artykułu, żaden dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie będzie uważany za dodatkowy do tych, które złożyły państwa członkowskie takiej organizacji.

3. Dla każdego państwa lub organizacji, o których mowa w artykule 16, które ratyfikują, przyjmą lub zatwierdzą niniejszą konwencję albo przystąpią do niej po złożeniu szesnastego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, niniejsza konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia następującego po dniu złożenia przez to państwo lub organizację dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

Artykuł 19

Wystąpienie

W każdym czasie po upływie czterech lat od daty wejścia w życie niniejszej konwencji w stosunku do danej Strony, Strona ta może z konwencji wystąpić poprzez złożenie depozytariuszowi powiadomienia w formie pisemnej. Każde takie wystąpienie nabiera mocy dziewięćdziesiątego dnia następującego po dniu otrzymania powiadomienia przez depozytariusza. Każde takie wystąpienie nie będzie miało skutku odnośnie do stosowania artykułów od 3 do 6 niniejszej konwencji w stosunku do proponowanej działalności, co do której wysłano powiadomienie stosownie do artykułu 3 ustęp 1 lub wystosowano prośbę stosownie do artykułu 3 ustęp 7, zanim wystąpienie, o którym mowa, weszło w życie.

4. Any organization referred to in Article 16 which becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Convention concurrently.

5. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in Article 16 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Convention. These organizations shall also inform the Depositary of any relevant modification to the extent of their competence.

Article 18

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetyeth day after the date deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of paragraph 1 of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States members of such an organization.

3. For each State or organization referred to in Article 16 which ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention shall enter into force on the ninetyeth day after the date of deposit by such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 19

Withdrawal

At any time after four years from the date on which this Convention has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from this Convention by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetyeth day after the date of its receipt by the Depositary. Any such withdrawal shall not affect the application of Articles 3 to 6 of this Convention to a proposed activity in respect of which a notification has been made pursuant to Article 3, paragraph 1, or a request has been made pursuant to Article 3, paragraph 7, before such withdrawal took effect.

Artykuł 20

Teksty autentyczne

Oryginał niniejszej konwencji, którego teksty w językach angielskim, francuskim i rosyjskim są jednakowo autentyczne, zostanie złożony Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Na dowód tego niżej podpisani, należycie w tym celu upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Espoo (Finlandia) dnia dwudziestego piątego lutego tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego pierwszego roku.

Załączniki

Załącznik I

ZESTAWIENIE RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI

1. Rafinerie ropy naftowej (z wyjątkiem instalacji wytwarzających jedynie smary z ropy naftowej) i instalacje do gazyfikacji i upłynniania węgla lub łupków bitumicznych o wydajności 500 ton lub więcej na dobę.

2. Elektrownie ciepłone i inne instalacje energetyczne o wyjściowej mocy cieplnej 300 megawatów lub więcej oraz elektrownie jądrowe i inne reaktory jądrowe (z wyjątkiem instalacji badawczych do produkcji i konserwacji materiałów rozszczepialnych i paliwodorodnych, których moc maksymalna nie przekracza 1 kilowata ciągłego obciążenia cieplnego).

3. Instalacje zaprojektowane wyłącznie do produkcji lub wzbogacania paliw jądrowych do przerobu napromieniowanych paliw jądrowych lub do magazynowania, usuwania i przerobu odpadów promieniotwórczych.

4. Duże instalacje do pierwszego wystąpienia surowki żelaza i stali oraz do produkcji metali nieżelaznych.

5. Instalacje do wydobywania azbestu oraz do przerobu i przetwarzania azbestu i produktów zawierających azbest; w odniesieniu do produktów azbestowo-cementowych z roczną produkcją większą niż 20 000 ton produktu końcowego, w odniesieniu do materiałów ściernych z roczną produkcją większą niż 50 ton produktu końcowego oraz w odniesieniu do innego wykorzystania azbestu w ilości większej niż 200 ton rocznie.

6. Kombinaty chemiczne

7. Budowa autostrad, dróg szybkiego ruchu*, tras dla dalekobieżnego ruchu kolejowego oraz lotnisk o podstawowej długości pasa startowego 2100 metrów lub więcej.

8. Rurociągi ropy naftowej i gazu o dużych przekrojach.

Article 20

Authentic texts

The original of this Convention, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

Done at Espoo (Finland), this twenty-fifth day of February one thousand nine hundred and ninety-one.

Appendices

Appendix I

LIST OF ACTIVITIES

1. Crude oil refineries (excluding undertakings manufacturing only lubricants from crude oil) and installations for the gasification and liquefaction of 500 tonnes or more of coal or bituminous shale per day.

2. Thermal power stations and other combustion installations with a heat output of 300 megawatts or more and nuclear power stations and other nuclear reactors (except research installations for the production and conversion of fissionable and fertile materials, whose maximum power does not exceed 1 kilowatt continuous thermal load).

3. Installations solely designed for the production or enrichment of nuclear fuels, for the reprocessing of irradiated nuclear fuels or for the storage, disposal and processing of radioactive waste.

4. Major installations for the initial smelting of cast-iron and steel and for the production of non-ferrous metals.

5. Installations for the extraction of asbestos and for the processing and transformation of asbestos and products containing asbestos: for asbestos-cement products, with an annual production of more than 20,000 tonnes finished product; for friction material, with an annual production of more than 50 tonnes finished product; and for other asbestos utilization of more than 200 tonnes per year.

6. Integrated chemical installations.

7. Construction of motorways, express roads* and lines for long-distance railway traffic and of airports with a basic runway length of 2,100 metres or more.

8. Large-diameter oil and gas pipelines.

9. Porty handlowe oraz śródlądowe szlaki wodne i porty śródlądowe, które pozwalają na ruch jednostek pływających o wyporności ponad 1 350 ton.

10. Instalacje do usuwania odpadów przez spalanie, obróbkę chemiczną lub składowanie toksycznych i niebezpiecznych odpadów.

11. Wielkie zapory i zbiorniki wodne.

12. Wydobywanie wód gruntowych w przypadkach, gdy roczna objętość wydobywanej wody wynosi 10 milionów metrów sześciennych lub więcej.

13. Wytwarzanie pulpy drzewnej i papieru w ilości 200 ton lub więcej masy powietrzno-suchej na dobę.

14. Wydobywanie na dużą skalę i przerób na miejscu rud metali lub węgla.

15. Produkcja węglowodorów na morzu pełnym.

16. Duże urządzenia do magazynowania ropy naftowej, produktów petrochemicznych i chemicznych.

17. Wyręb lasów na dużych powierzchniach.

9. Trading ports and also inland waterways and ports for inland-waterway traffic which permit the passage of vessels of over 1.350 tonnes.

10. Waste-disposal installations for the incineration, chemical treatment or landfill of toxic and dangerous wastes.

11. Large dams and reservoirs.

12. Groundwater abstraction activities in cases where the annual volume of water to be abstracted amounts to 10 milion cubic metres or more.

13. Pulp and paper manufacturing of 200 air-dried metric tonnes or more per day.

14. Major mining, on-site extraction and processing of metal ores or coal.

15. Offshore hydrocarbon production.

16. Major storage facilities for petroleum, petrochemical and chemical products.

17. Deforestation of large areas.

* Na użytek niniejszej konwencji:

— „autostrada” oznacza drogę specjalnie zaprojektowaną i zbudowaną dla ruchu motorowego, która nie obsługuje graniczących z nią posiadłości i która:

(a) wyposażona jest, wyjąwszy szczególne punkty lub sytuacje chwilowe, w oddzielne jezdnie dla dwu kierunków ruchu rozdzielone od siebie pasem nie przeznaczonym dla ruchu wyjątkowo w inny sposób;

(b) nie krzyżuje się na jednym poziomie z żadną drogą, torami kolejowymi i tramwajowymi lub przejściami dla pieszych; oraz

(c) jest specjalnie oznakowana jako autostrada;

— „droga szybkiego ruchu” oznacza drogę zarezerwowaną dla ruchu motorowego dostępną tylko z rozjazdów lub z regulowanych skrzyżowań, na której zabronione jest w szczególności zatrzymywanie się i parkowanie na jezdniach.

* For the purposes of this Convention:

“Motorway” means a road specially designed and built for motor traffic, which does not serve properties bordering on it, and which:

(a) Is provided, except at special points or temporarily, with separate carriageways for the two directions of traffic, separated from each other by a dividing strip not intended for traffic or, exceptionally, by other means;

(b) Does not cross at level with any road, railway or tramway track, or footpath; and

(c) Is specially sign-posted a motorway.

“Express road” means a road reserved for motor traffic accessible only from interchanges or controlled junctions and on which, in particular, stopping and parking are prohibited on the running carriageway(s).

Załącznik II

ZAWARTOŚĆ DOKUMENTACJI OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Informacje, które obejmować ma dokumentacja oceny oddziaływania na środowisko, powinny zawierać, zgodnie z artykułem 4, co najmniej:

(a) opis proponowanej działalności i jej cel,

(b) opis, jeśli to stosowne, realnych wariantów (na przykład dotyczących lokalizacji lub technologii planowanej działalności, także wariantu niepodjęcia działań,

(c) opis środowiska, które prawdopodobnie zostało by znacząco narażone przez proponowaną działalność i jej warianty,

Appendix II

CONTENT OF THE ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT DOCUMENTATION

Information to be included in the environmental impact assessment documentation shall, as a minimum, contain, in accordance with Article 4:

(a) A description of the proposed activity and its purpose;

(b) A description, where appropriate, of reasonable alternatives (for example, locational or technological) to the proposed activity and also the no-action alternative;

(c) A description of the environment likely to be significantly affected by the proposed activity and its alternatives;

(d) opis potencjalnych oddziaływań planowanej działalności i jej wariantów na środowisko oraz ocenę ich znaczenia, (e) opis środków łagodzących szkodliwe oddziaływanie na środowisko, (f) wyraźne wskazanie metod prognozy i przyjętych założeń, jak również wykorzystanych danych o środowisku, (g) identyfikację luk wiedzy i wątpliwości, napotkanych przy zbieraniu wymaganych informacji, (h) zarys, jeśli to stosowne, programu monitoringu i zarządzania oraz planów analizy porealizacyjnej oraz (i) nietechniczne podsumowanie zawierające stosowne wizualne materiały ilustracyjne (mapy, wykresy itd.).	(d) A description of the potential environmental impact of the proposed activity and its alternatives and an estimation of its significance; (e) A description of mitigation measures to keep adverse environmental impact to a minimum; (f) An explicit indication of predictive methods and underlying assumptions as well as the relevant environmental data used; (g) An identification of gaps in knowledge and uncertainties encountered in compiling the required information; (h) Where appropriate, an outline for monitoring and management programmes and any plans for post-project analysis; and (i) A non-technical summary including a visual presentation as appropriate (maps, graphs, etc.).

Załącznik III

Appendix III

**OGÓLNE KRYTERIA WSPOMAGAJĄCE OKREŚLENIE
ZNACZENIA DLA ŚRODOWISKA RODZAJÓW
DZIAŁALNOŚCI NIE WYMIENIONYCH
W ZAŁĄCZNIKU I**

**GENERAL CRITERIA TO ASSIST IN THE DETERMINA-
TION OF THE ENVIRONMENTAL SIGNIFICANCE OF
ACTIVITIES NOT LISTED IN APPENDIX I**

1. Strony zainteresowane, rozpatrując planowane rodzaje działalności, do których ma zastosowanie artykuł 2 ustęp 5, mogą rozważyć, czy działalność danego rodzaju może mieć znaczące szkodliwe oddziaływanie transgraniczne, w szczególności biorąc pod uwagę jedno lub kilka następujących kryteriów:

1. In considering proposed activities to which Article 2, paragraph 5, applies, the concerned Parties may consider whether the activity is likely to have a significant adverse transboundary impact in particular by virtue of one or more of the following criteria:

(a) wielkość: rozmiar proponowanej działalności jest duży dla danego jej typu; (b) lokalizacja: planowana działalność jest zlokalizowana na obszarze lub w pobliżu obszaru o szczególnej wrażliwości lub o szczególnym znaczeniu dla środowiska (takim jak obszary wodno-błotne podlegające Konwencji ramsarskiej, parki narodowe, rezerваты przyrody, tereny będące miejscem szczególnego naukowego zainteresowania lub tereny ważne z punktu widzenia archeologii, kultury lub historii), jak również gdy planowana działalność zlokalizowana jest w miejscu, w którym właściwości planowanej działalności mogłyby mieć znaczący wpływ na ludność; (c) narażenia: planowana działalność wykazuje szczególnie złożone i potencjalnie szkodliwe skutki, w tym powodujące poważne oddziaływania na ludzi lub na cenne gatunki i organizmy zagrażające istnieniu lub potencjalnemu użytkowaniu narażonego obszaru oraz powodujące dodatkowe obciążenia, które przekraczają graniczną wytrzymałość środowiska.	(a) <i>Size</i>: proposed activities which are large for the type of the activity; (b) <i>Location</i>: proposed activities which are located in or close to an area of special environmental sensitivity or importance (such as wetlands designated under the Ramsar Convention, national parks, nature reserves, sites of special scientific interest, or sites of archaeological, cultural or historical importance); also, proposed activities in locations where the characteristics of proposed development would be likely to have significant effects on the population; (c) <i>Effects</i>: proposed activities with particularly complex and potentially adverse effects, including those giving rise to serious effects on humans or on valued species or organisms, those which threaten the existing or potential use of an affected area and those causing additional loading which cannot be sustained by the carrying capacity of the environment.

2. Strony zainteresowane rozważą planowane rodzaje działalności zlokalizowane blisko granic międzynarodowych, a także bardziej odległe, które mogą po-

2. The concerned Parties shall consider for this purpose proposed activities which are located close to an international frontier as well as more remote proposed

wodować powstawanie znaczących oddziaływań transgranicznych daleko od miejsca zlokalizowania inwestycji.

activities which could give rise to significant transboundary effects far removed from the site of development.

Załącznik IV

Appendix IV

POSTĘPOWANIE DOCHODZENIOWE

INQUIRY PROCEDURE

1. Strona lub strony domagające się analizy powiadomą sekretariat, że przedkładają komisji dochodzeniowej, powołanej zgodnie z postanowieniami niniejszego załącznika, zapytanie, czy planowana działalność, której rodzaj wymieniono w załączniku I, może mieć znaczące szkodliwe transgraniczne oddziaływanie. W powiadomieniu określony zostanie przedmiot dochodzenia. Sekretariat natychmiast zawiadomi wszystkie Strony niniejszej konwencji o przedłożeniu takiego zapytania.

1. The requesting Party or Parties shall notify the secretariat that it or they submit(s) the question of whether a proposed activity listed in Appendix I is likely to have a significant adverse transboundary impact to an inquiry commission established in accordance with the provisions of this Appendix. This notification shall state the subject-matter of the inquiry. The secretariat shall notify immediately all Parties to this Convention of this submission.

2. Komisja dochodzeniowa składa się z trzech członków. Zarówno Strona domagająca się dochodzenia, jak i druga Strona w postępowaniu dochodzeniowym wyznaczają po jednym ekspercie naukowym lub technicznym. Wybrani w ten sposób dwaj eksperci wspólnie wyznaczają przez uzgodnienie trzeciego eksperta, który będzie przewodniczącym komisji dochodzeniowej. Przewodniczący nie może być obywatelem państwa żadnej ze Stron postępowania dochodzeniowego, nie może również mieć miejsca stałego pobytu na terytorium żadnej ze Stron, nie może być zatrudniony przez żadną z nich, ani też nie może być związany w żaden inny sposób ze sprawą.

2. The inquiry commission shall consist of three members. Both the requesting party and the other party to the inquiry procedure shall appoint a scientific or technical expert, and the two experts so appointed shall designate by common agreement the third expert, who shall be the president of the inquiry commission. The latter shall not be a national of one of the parties, to the inquiry procedure, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the matter in any other capacity.

3. Jeżeli przewodniczący komisji dochodzeniowej nie został wyznaczony w ciągu dwóch miesięcy od daty wyznaczenia drugiego eksperta, to Sekretarz Wykonawczy Europejskiej Komisji Gospodarczej, na wniosek którejkolwiek ze Stron, wyznaczy przewodniczącego w ciągu następnych dwóch miesięcy.

3. If the president of the inquiry commission has not been designated within two months of the appointment of the second expert, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party, designate the president within a further twomonth period.

4. Jeżeli jedna ze Stron postępowania dochodzeniowego nie wyznaczy eksperta w ciągu jednego miesiąca od otrzymania z sekretariatu powiadomienia, to druga Strona może powiadomić o tym Sekretarza Wykonawczego Europejskiej Komisji Gospodarczej, który wyznaczy przewodniczącego komisji dochodzeniowej w ciągu następnych dwóch miesięcy. Wyznaczony przewodniczący komisji zwróci się do Strony, która nie wyznaczyła eksperta, aby to uczyniła w ciągu jednego miesiąca. Po upływie tego okresu przewodniczący powiadomi Sekretarza Wykonawczego Europejskiej Komisji Gospodarczej, który wyznaczy eksperta w ciągu następnych dwóch miesięcy.

4. If one of the parties to the inquiry procedure does not appoint an expert within one month of its receipt of the notification by the secretariat, the other party may inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the inquiry commission within a further two-month period. Upon designation, the president of the inquiry commission shall request the party which has not appointed an expert to do so within one month. After such a period, the president shall inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.

5. Komisja dochodzeniowa przyjmie własne zasady postępowania.

5. The inquiry commission shall adopt its own rules of procedure.

6. Komisja dochodzeniowa może podjąć wszelkie stosowne środki w celu wykonania swoich funkcji.

6. The inquiry commisssion may take all appropriate measures in order to carry out its functions.

7. Strony postępowania dochodzeniowego będą ułatwiać pracę komisji dochodzeniowej, a w szczególności, wykorzystując wszelkie środki będące w ich dyspozycji, będą:

7. The parties to the inquiry procedure shall facilitate the work of the inquiry commission and, in particular, using all means at their disposal, shall:

- (a) dostarczać jej wszelkich stosownych dokumentów, urządzeń i informacji oraz
- (b) umożliwiać jej, w razie potrzeby, powoływanie świadków i ekspertów i uzyskiwać od nich dowody.

8. Strony i eksperci będą przestrzegać poufności każdej informacji, którą otrzymali jako poufną podczas prac komisji dochodzeniowej.

9. Jeżeli jedna ze Stron postępowania dochodzeniowego nie stawia się przed komisją dochodzeniową lub nie zdoła przedstawić swojej sprawy, druga Strona może zwrócić się do komisji o kontynuowanie postępowania i zakończenie prac komisji. Nieobecność Strony lub niepowodzenie Strony w przedstawieniu swojej sprawy nie stanowią przeszkody w kontynuowaniu i zakończeniu prac komisji dochodzeniowej.

10. Jeżeli komisja dochodzeniowa z powodu szczególnych okoliczności sprawy nie postanowi inaczej, to wydatki komisji, włącznie z wynagrodzeniem jej członków, będą ponosić Strony postępowania dochodzeniowego w równych częściach. Komisja dochodzeniowa rejestruje wszystkie swoje wydatki i przedkłada Stronom rachunek końcowy.

11. Każda ze Stron, mająca interes faktyczny związany z przedmiotem postępowania dochodzeniowego i która może odczuć skutki opinii wydanej w danej sprawie, ma prawo interweniowania w czasie postępowania za zgodą komisji dochodzeniowej.

12. Decyzje komisji dochodzeniowej w sprawach proceduralnych będą podejmowane większością głosów jej członków. W opinii końcowej komisji dochodzeniowej powinien być odzwierciedlony pogląd większości jej członków, a także pogląd różniący się z opinią.

13. Komisja dochodzeniowa powinna przedstawić opinię końcową w ciągu dwóch miesięcy od daty jej powołania, chyba że uzna ona za konieczne przedłużenie tego okresu, ale nie dłużej niż o kolejne dwa miesiące.

14. Opinia końcowa komisji dochodzeniowej powinna opierać się na akceptowanych zasadach naukowych. Opinia końcowa zostanie przekazana przez komisję stronom postępowania dochodzeniowego oraz sekretariatowi.

- (a) Provide it with all relevant documents, facilities and information; and
- (b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

8. The parties and the experts shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the work of the inquiry commission.

9. If one of the parties to the inquiry procedure does not appear before the inquiry commission or fails to present its case, the other party may request the inquiry commission to continue the proceedings and to complete its work. Absence of a party or failure of a party to present its case shall not constitute a bar to the continuation and completion of the work of the inquiry commission.

10. Unless the inquiry commission determines otherwise because of the particular circumstances of the matter, the expenses of the inquiry commission, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the inquiry procedure in equal shares. The inquiry commission shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

11. Any Party having an interest of a factual nature in the subject-matter of the inquiry procedure, and which may be affected by an opinion in the matter, may intervene in the proceedings with the consent of the inquiry commission.

12. The decisions of the inquiry commission on matters of procedure shall be taken by majority vote of its members. The final opinion of the inquiry commission shall reflect the view of the majority of its members and shall include any dissenting view.

13. The inquiry commission shall present its final opinion within two months of the date on which it was established unless it finds it necessary to extend this time limit for a period which should not exceed two months.

14. The final opinion of the inquiry commission shall be based on accepted scientific principles. The final opinion shall be transmitted by the inquiry commission to the parties to the inquiry procedure and to the secretariat.

Załącznik V

ANALIZA KOŃCOWA

Przedmiot analizy obejmuje:

- (a) zgodność monitoringu z wymaganiami określonymi w pozwoleniu na działalność lub zatwierdzeniu działalności i skuteczności środków łagodzących,

Appendix V

POST-PROJECT ANALYSIS

Objectives include:

- (a) Monitoring compliance with the conditions as set out in the authorization or approval of the activity and the effectiveness of mitigation measures;

- (b) przegląd oddziaływania działalności na właściwe zarządzanie środowiskiem i wyjaśnienia niepewności,
- (c) zweryfikowanie założeń w celu przekazania doświadczeń do wykorzystania w przyszłej działalności tego samego rodzaju.

- (b) Review of an impact for proper management and in order to cope with uncertainties;
- (c) Verification of past predictions in order to transfer experience to future activities of the same type.

Załącznik VI

ELEMENTY WSPÓŁPRACY DWUSTRONNEJ I WIELOSTRONNEJ

1. Strony zainteresowane, jeśli to stosowne, mogą w ramach umów dwustronnych i wielostronnych wprowadzać rozwiązania instytucjonalne lub rozszerzyć zakres istniejących rozwiązań instytucjonalnych w celu zapewnienia pełnej skuteczności postanowień niniejszej konwencji.

2. Umowy dwustronne i wielostronne lub inne porozumienia mogą zawierać:

- (a) dodatkowe wymagania dotyczące wprowadzenia w życie niniejszej konwencji, uwzględniające szczególne warunki danego obszaru,
- (b) rozwiązania instytucjonalne, administracyjne i inne tworzone na zasadzie wzajemności i równowagi,
- (c) środki harmonizujące politykę i sposoby ochrony środowiska w celu osiągnięcia największego możliwego zbliżenia norm i metod odnoszących się do wprowadzenia w życie ocen oddziaływania na środowisko,
- (d) opracowanie, ulepszanie i/lub wzajemne dostosowywanie metod rozpoznawania, mierzenia, przewidywania i oszacowywania oddziaływań, jak też metod analizy porealizacyjnej,
- (e) opracowanie i/lub ulepszenie metod i programów zbierania, analizowania, przechowywania i rozpowszechniania w odpowiednim czasie porównywalnych danych odnoszących się do jakości środowiska w celu zapewnienia danych wejściowych do oceny oddziaływania na środowisko,
- (f) ulepszenie progowych poziomów transgranicznego oddziaływania i lepiej sprecyzowanych kryteriów określania jego znaczenia, odnoszących się do lokalizacji, rodzaju lub rozmiaru planowanych rodzajów działalności, do których zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji będą stosowane oceny oddziaływania na środowisko, jak też ustanowienie obciążeń krytycznych dla zanieczyszczeń transgranicznych,
- (g) podejmowanie, jeśli to właściwe, wspólnej oceny oddziaływania na środowisko, opracowanie wspólnych programów monitoringu, wzajemna kalibracja urządzeń monitorujących i harmonizacja metodologii, aby zapewnić porównywalność otrzymywanych danych i informacji.

Appendix VI

ELEMENTS FOR BILATERAL AND MULTILATERAL COOPERATION

1. Concerned Parties may set up, where appropriate, institutional arrangements or enlarge the mandate of existing institutional arrangements within the framework of bilateral and multilateral agreements in order to give full effect to this Convention.

2. Bilateral and multilateral agreements or other arrangements may include:

- (a) Any additional requirements for the implementation of this Convention, taking into account the specific conditions of the subregion concerned;
- (b) Institutional, administrative and other arrangements, to be made on a reciprocal and equivalent basis;
- (c) Harmonization of their policies and measures for the protection of the environment in order to attain the greatest possible similarity in standards and methods related to the implementation of environmental impact assessment;
- (d) Developing, improving, and/or harmonizing methods for the identification, measurement, prediction and assessment of impacts, and for post-project analysis;
- (e) Developing and/or improving methods and programmes for the collection, analysis, storage and timely dissemination of comparable data regarding environmental quality in order to provide input into environmental impact assessment;
- (f) The establishment of threshold levels and more specified criteria for defining the significance of transboundary impacts related to the location, nature or size of proposed activities, for which environmental impact assessment in accordance with the provisions of this Convention shall be applied; and the establishment of critical loads of transboundary pollution;
- (g) Undertaking, where appropriate, joint environmental impact assessment, development of joint monitoring programmes, intercalibration of monitoring devices and harmonization of methodologies with a view to rendering the data and information obtained compatible.

Załącznik VII

Appendix VII

ARBITRAŻ

1. Strona lub Strony zgłaszające roszczenie powiadają sekretariat, że uzgodniły przedłożone spory do arbitrażu stosownie do artykułu 15 ustęp 2 niniejszej konwencji. W powiadomieniu określają przedmiot postępowania arbitrażowego i w szczególności wskazują na te artykuły niniejszej konwencji, których interpretacja lub stosowanie jest przedmiotem sporu. Sekretariat przekaże otrzymaną informację wszystkim Stronom niniejszej konwencji.

2. Trybunał arbitrażowy składa się z trzech członków. Zarówno Strona lub Strony zgłaszające roszczenia, jak i inna Strona lub strony sporu, wyznaczają po jednym arbitrze. Dwóch wyznaczonych w ten sposób arbitrów powoła wspólnie trzeciego arbitra, który będzie przewodniczącym trybunału arbitrażowego. Przewodniczący trybunału arbitrażowego nie może być obywatelem państwa żadnej ze stron sporu, nie może mieć miejsca stałego pobytu na terytorium żadnej z tych stron, nie może też być zatrudniony przez żadną z nich ani też nie może być związany w żaden inny sposób ze sprawą.

3. Jeżeli przewodniczący trybunału arbitrażowego nie został wyznaczony w ciągu dwóch miesięcy od daty wyznaczenia drugiego arbitra, to Sekretarz Wykonawczy Europejskiej Komisji Gospodarczej, na wniosek którejkolwiek ze stron sporu, wyznaczy przewodniczącego w ciągu następnych dwóch miesięcy.

4. Jeżeli jedna ze stron sporu nie wyznaczy arbitra w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania wniosku, to druga strona może powiadomić o tym Sekretarza Wykonawczego Europejskiej Komisji Gospodarczej, który wyznaczy przewodniczącego trybunału arbitrażowego w ciągu następnych dwóch miesięcy. Wyznaczony przewodniczący trybunału arbitrażowego zwróci się do strony, która nie wyznaczyła arbitra, aby to uczyniła w ciągu dwóch miesięcy. Po upływie tego okresu przewodniczący powiadomi Sekretarza Wykonawczego Europejskiej Komisji Gospodarczej, który wyznaczy arbitra w ciągu następnych dwóch miesięcy.

5. Trybunał arbitrażowy orzeka zgodnie z prawem międzynarodowym i postanowieniami niniejszej konwencji.

6. Każdy trybunał arbitrażowy powołany na podstawie postanowień niniejszego załącznika ustali własne zasady postępowania.

7. Decyzje trybunału arbitrażowego, dotyczące kwestii proceduralnych, jak i istoty sporu, podejmowane są większością głosów jego członków.

8. Trybunał może podejmować wszelkie właściwe środki w celu ustalenia faktów.

9. Strony sporu będą ułatwiać pracę trybunału arbitrażowego, a w szczególności, wykorzystując wszelkie środki będące do ich dyspozycji, będą:

ARBITRATION

1. The claimant Party or Parties shall notify the secretariat that the Parties have agreed to submit the dispute to arbitration pursuant to Article 15, paragraph 2, of this Convention. The notification shall state the subjectmatter of arbitration and include, in particular, the Articles of this Convention, the interpretation or application of which are at issue. The secretariat shall forward the information received to all Parties to this Convention.

2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant Party or Parties and the other Party or Parties to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further-month period.

4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the receipt of the request, the other party may inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. After such a period, the president shall inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and in accordance with the provisions of this Convention.

6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out herein shall draw up its own rules of procedure.

7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

8. The tribunal may take all appropriate measures in order to establish the facts.

9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

(a) dostarczać mu wszelkich odpowiednich dokumentów, urządzeń i informacji i

(b) umożliwiać mu, w razie potrzeby, powoływanie świadków i ekspertów i uzyskiwać od nich dowody.

10. Strony i arbitrzy będą przestrzegać poufności każdej informacji, którą otrzymają jako poufną podczas postępowania przed trybunałem arbitrażowym.

11. Trybunał arbitrażowy może na wniosek jednej ze stron, zlecić zastosowanie tymczasowych środków ochrony.

12. Jeżeli jedna ze stron sporu nie stawi się przed trybunałem arbitrażowym lub nie podejmie obrony, druga strona może zwrócić się do trybunału o kontynuowanie postępowania i wydanie decyzji końcowej. Nieobecność strony lub niepodjęcie obrony przez stronę nie stanowią przeszkody w kontynuowaniu postępowania. Trybunał arbitrażowy przed wydaniem decyzji końcowej musi upewnić się, że roszczenie jest właściwie uzasadnione faktycznie i prawnie.

13. Trybunał arbitrażowy może wysłuchać i uznać kontroszczenia wynikające bezpośrednio z przedmiotu sporu.

14. Jeżeli trybunał arbitrażowy nie postanowi inaczej z powodu szczególnych okoliczności sprawy, to wydatki trybunału, włącznie z wynagrodzeniem jej członków, będą ponosić strony sporu w równych częściach. Trybunał rejestruje wszystkie swoje wydatki i przedkłada stronom rachunek końcowy.

15. Każda Strona niniejszej konwencji, mająca interes prawny związany z przedmiotem sporu i która może odrzucić skutki decyzji podjętej w danej sprawie, ma prawo interweniowania w czasie postępowania za zgodą trybunału.

16. Trybunał arbitrażowy wydaje orzeczenie w ciągu pięciu miesięcy od daty jego powołania, chyba że uzna on za konieczne przedłużenie tego okresu, ale nie dłużej niż o następne pięć miesięcy.

17. Orzeczenie trybunału arbitrażowego powinno zawierać uzasadnienie. Orzeczenie jest ostateczne i wiążące dla wszystkich stron sporu. Trybunał arbitrażowy przekazuje orzeczenie stronom sporu oraz sekretariatowi. Sekretariat przekazuje otrzymaną informację wszystkim Stronom niniejszej konwencji.

18. Każdy spór, który może powstać między stronami, dotyczący interpretacji lub wykonania orzeczenia, może być przedstawiony przez każdą stronę trybunałowi arbitrażowemu, który wydał orzeczenie, lub jeżeli jest to niemożliwe, innemu trybunałowi powołanemu w tym celu w taki sam sposób, w jaki został powołany ten pierwszy.

(a) Provide it with all relevant documents, facilities and information; and

(b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

10. The parties and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.

12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

13. The arbitral tribunal may hear and determine counter-claims arising directly out of the subject-matter of the dispute.

14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

15. Any Party to this Convention having an interest of a legal nature in the subject-matter of the dispute, and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five months.

17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute. The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Convention.

18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

- Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:
- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
 - jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
 - będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 30 kwietnia 1997 r.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *E. Wyzner*

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*
L.S.